

هر روز در هر کلاس درس

کلید واژه ها

سنجش تکوینی، سنجش برای یادگیری،
سنجش در کلاس درس.

اشاره

درباره‌ی استفاده از سنجش (فرایند جمع آوری اطلاعات به منظور تصمیم‌گیری‌های آموزشی) برای حمایت از آموزشی که در کلاس درس به دانش‌آموزان ارائه می‌کنیم، پژوهش‌های فراوانی انجام شده است. نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که «سنجش برای یادگیری، بهتر از سنجش یادگیری دانش‌آموزان است.» به کلامی دیگر، معلمانی که از سنجش، برای کسب آگاهی از مشکلات یادگیری دانش‌آموزان استفاده می‌کنند، بهتر می‌توانند از طریق تفسیر اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن‌ها، درباره‌ی فرایند آموزش، تقویت نکات مثبت و رفع مشکلات موردی یادگیری و... تصمیم بگیرند.

در واقع، سنجش هنگامی به بهبود یادگیری دانش‌آموزان منجر می‌شود که آن را به عنوان جزء تفکیک‌ناپذیر فرایند یادگیری - یاددهی در نظر بگیریم و به طور مستمر و معنی‌دار از آن در کلاس درس استفاده کنیم. در این مقاله، به اهمیت استفاده از سنجش تکوینی در فرایند یادگیری - یاددهی (قبل، ضمن و بعد از آموزش) پرداخته شده است.

سنجش برای یادگیری، بهتر از سنجش یادگیری دانش آموزان است

می‌شوید که در آن زمینه به آموزش مجدد نیاز نیست و باید به آموزش مطلب بعدی پردازید.

راهبردهای ضمن آموزش

اطلاعاتی که به واسطه این راهبردها به دست می‌آید، به دانش‌آموزان نشان می‌دهد در زمینه‌ی آموزش ارائه‌ی شده چه مقدار یاد گرفته‌اند و پیشرفت آنان

متفاوتی برخوردارند و لازم است معلمان به منظور سنجش تکوینی در کلاس درس، از راهبردهای متنوعی استفاده کنند. قبل از این که سنجش تکوینی را در کلاس درس اجرا کنید، ضرورت دارد که به این منظور در شروع آموزش، ضمن آموزش و بعد از آموزش، راهبردهایی را در نظر بگیرید که چگونگی آن‌ها به این شرح است:

راهبردهای قبل از آموزش

استفاده از این راهبردها می‌تواند در زمینه‌ی معرفی موضوع آموزش و کسب آگاهی از دانش پایه‌ی دانش‌آموزان درباره‌ی آن، به معلم کمک کند. استفاده از این گونه سنجش قبل از آموزش زمانی جذاب می‌شود که دانش‌آموزان تک‌تک به سؤال‌ها جواب دهند. از جواب آنان می‌توان فهمید که هر کدام درباره‌ی موضوع درس از چه دانش و اطلاعاتی برخوردارند و چگونه می‌توان عمق آگاهی‌شان را زیاد کرد. به این منظور، سؤال خاص و مرتبط به موضوع درس (و به عنوان نمونه «ماده چند حالت دارد؟») را روی تخته‌ی کلاس بنویسید و به دانش‌آموزان چند دقیقه فرصت دهید تا جواب‌هایشان را بنویسند. سپس به طور تصادفی از آن‌ها بخواهید جواب‌هایشان را به کلاس درس ارائه کنند. شما نیز می‌توانید پاسخ‌های دانش‌آموزان را روی تخته‌ی کلاس بنویسید تا همه بتوانند آن‌ها را یادداشت کنند. اگر همه‌ی دانش‌آموزان به سؤال شما پاسخ درست دادند، متوجه

هر معلمی باید بتواند سنجش تکوینی را با تدریس روزمره‌اش هماهنگ کند

وقتی دانش‌آموزان پا به کلاس درسی می‌گذارند که یادگیری‌شان از طریق سنجش تکوینی مورد حمایت قرار می‌گیرد، متوجه اهمیت یادگیری‌هایشان می‌شوند. می، معلمی است که هدف‌های یادگیری هر هفته را روی تخته‌ی کلاس درس نصب می‌کند تا مورد توجه دانش‌آموزانش قرار بگیرد. ارنستو، علاقه دارد در شروع کلاس درس فعالیت‌هایی را انجام دهد تا از میزان آگاهی دانش‌آموزانش درباره‌ی موضوع آن درس مطلع شود؛ زیرا او معتقد است، از این طریق نکات بسیاری را درباره‌ی یادگیری دانش‌آموزانش متوجه می‌شود. کی‌زی، اطمینان زیادی دارد که چه‌طور درجه‌ی یادگیری دانش‌آموزانش را تعیین کند؛ زیرا برای این منظور از مقیاس درجه‌بندی توصیفی استفاده می‌کند.

مواردی که شرح آن‌ها از نظر گذشت، نه تنها برای پُر بار کردن یادگیری هر روزه‌ی دانش‌آموزان مؤثر است، بلکه باعث کاهش ترس و نگرانی آنان از آزمون‌های پایانی نیز می‌شود. دانش‌آموزان نباید از غول امتحان بترسند؛ زیرا استفاده از انواع سنجش در طی سال تحصیلی، در پیشرفت آن‌ها به سوی استانداردهای یادگیری مؤثر است.

علاوه بر این، دانش‌آموزان از سبک‌ها و نیازهای یادگیری

سازمان‌دهی کنند. البته شما نیز می‌توانید برای قوت بخشیدن به این امر و ایجاد شرایط یادگیری برای سایر دانش‌آموزان، از برخی‌شان بخواهید خلاصه‌ی تهیه‌شده را برای کلاس درس بازگو کنند.

بنابراین به طور خلاصه می‌توان گفت، سنجش تکوینی، راهبردی است که معلمان باید در تمامی مراحل آموزش از آن استفاده کنند. زیرا براساس پژوهش‌های متعدد، سنجش تکوینی بر یادگیری دانش‌آموزان و اثربخشی آموزش بسیار مؤثر است. هنگامی که سنجش تکوینی را در کلاس درس به کار می‌بریم، در واقع، این شرایط را در کلاس ایجاد کرده‌ایم که سنجش از حالت ایستا به حالت پویا درآید. در نتیجه‌ی این تغییر، سنجش در خدمت آموزش قرار می‌گیرد و به بهبود یادگیری دانش‌آموزان، اثربخشی و کارآمدی آموزش معلمان منجر می‌شود.

باشد، کمک می‌کنند شرایطی برای یادگیری معنی‌دار در کلاس درس فراهم شود.

زمانی که از سنجش تکوینی به خوبی استفاده کنید، متوجه خواهید شد که دانش‌آموزان به دانستن، فهمیدن و انجام دادن چه چیزی در زمینه‌ی آموزش نیاز دارند. بنابراین، آموزشی که شما به دانش‌آموزان ارائه می‌کنید، با نیازهای آنان همسو و منطبق خواهد شد.

راهبردهای بعد از آموزش

بعد از آموزش محتوای درس، از دانش‌آموزان بخواهید خلاصه‌ی مطالب ارائه شده در کلاس درس را تهیه کنند. این فعالیت به آنان کمک می‌کند تا آموخته‌ها و برداشت‌های خودشان از درس را به طور خلاصه یادداشت و

در آن زمینه چگونه است. یکی از روش‌هایی که شما می‌توانید در این مرحله از آن استفاده کنید، این است که در شروع آموزش، فرمی را در اختیار دانش‌آموزان قرار بدهید. در این فرم، انتظارات آموزشی و فعالیت‌هایی را که آنان باید انجام بدهند، همراه با نشانه‌های دستیابی آن‌ها به هدف‌ها، شرح دهید. اطلاعات ارائه شده در این فرم، به دانش‌آموزان کمک می‌کند پیشرفت خود را ارزش‌یابی کنند. البته شما نیز می‌توانید در ضمن آموزش، نسبت به آموخته‌ها و فعالیت‌های دانش‌آموزان بازخورد بدهید، یا رهنمودهای کلی را روی تخته‌ی کلاس درس بنویسید تا در معرض دید آنان قرار بگیرد. در صورتی که بازخوردها روشن و با یادگیری دانش‌آموزان مرتبط

منبع

- Greenstein, Laura. (2009). Every Day in Every Classroom. educational Leadership. 67. Retrieved Novmber, 10, 2009. From: <http://www.ascd.org/publications/educational-Leadership/nov 09/Vol 67/num 03/Every-Day-in-Every-Classroom.aspx>

برای مطالعه‌ی بیشتر در این زمینه، می‌توانید به مقاله‌های زیر مراجعه کنید:

۱. شریفان، احمد (اسفند ۱۳۸۵). اهمیت و نقش سنجش آغازین در آموزش. مجله‌ی رشد تکنولوژی آموزشی، دوره‌ی ۲۲.
۲. شریفان، احمد (فروردین ۱۳۸۶). نمره یا بازخورد: کدام یک در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز مؤثرتر است؟ مجله‌ی رشد تکنولوژی آموزشی، دوره‌ی ۲۲.
۳. شریفان، احمد (دی ۱۳۸۴). ارزشیابی یادگیری دانش‌آموزان در ضمن آموزش. مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی، دوره‌ی ۹.